

Загоруйко Т.М.,
студ.гр. ОП-31,
Національний університет «Львівська політехніка»
Науковий керівник – Микитюк Н.О.,
к.е.н., доцент кафедри обліку та аналізу

АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВЧИХ ЗМІН СТОСОВНО ЗАСТОСУВАННЯ РРО В ДІЯЛЬНОСТІ ФІЗИЧНИХ ОСІБ-ПІДПРИЄМЦІВ

Основна мета застосування в Україні реєстраторів розрахункових операцій (РРО: касових апаратів або фіскальних реєстраторів тощо) з боку держави – контроль обороту підприємств та ФОП, які приймають оплати від населення готівкою і платіжними картами. Правові засади застосування РРО визначено Законом України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» (далі – Закон про РРО). Його дія поширюється на всіх суб'єктів господарювання, які здійснюють розрахункові операції в готівковій та/або безготівковій формі у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг [1].

Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» (надалі – Проект Закону) щодо детінізації розрахунків в сфері торгівлі і послуг, відповідно до пояснювальних записок Верховної Ради України, розроблений з метою «...запровадження дієвого механізму контролю обігу товарів та обсягу доходів суб'єктів спрощеної системи оподаткування» [2]. Проте є деякі спірні моменти, які потребують уточнення та законодавчого роз'яснення. Зокрема, Державна регуляторна служба України поінформувала: «Прогнозні витрати бізнесу, насамперед, платників податків другої та третьої груп єдиного податку, у разі прийняття проектів Законів, становитимуть орієнтовно 22,35 млрд. грн. на адміністрування процесів застосування реєстраторів розрахункових операцій» [3].

Разом з тим, у нещодавньому дослідженні Громадської організації «Інститут соціально-економічної трансформації» йдеться про те, що зниження оборотів ФОП – це втрати бюджету на рік – 2-2,5 млрд. грн. [4]. Окрім цього, за даними ДФС України, завдяки посиленому контролю за обігом готівки розрахунки через РРО у 2018 році порівняно з 2017 роком збільшились на 166,5 млрд. грн., або на 19%, а фінансові санкції за наслідком перевірок зросли у 2,4 рази із 388 млн. грн. до 938 млн. грн. Загалом передбачається збільшення та здорожчання процедур адміністрування малого бізнесу, що може призвести до бізнес-еміграції підприємців, які не мають

значних капіталовкладень, у країни з більш сприятливою податковою системою, може змусити підприємців, які мають певні капіталовкладення – призупиняти або скорочувати свою діяльність, або взагалі шукати нові місця заробітку, у тому числі в інших країнах. Зміни стосуватимуться ФОП 2-4 груп.

Таким чином, запроваджуючи новий Закон, уряд хоче аби податкові резиденти України не мали можливість ухилитися або платити податків менше до своєї країни, тобто, переводячи свій прибуток в низькоподатковій юрисдикції (наприклад, створюючи велику кількість ФОП, які працюють до 1 млн.грн.) та припинити їх псевдо існування. Але водночас мікробізнес для себе в нових законопроектах переваги не бачать. Тому є загроза, що мікробізнес «заховається в тінь», оскільки використання РРО збільшує вартість ведення бізнесу для малих підприємців. Також, негативний вплив на підприємців мають штрафи, які застосовують за помилки при використанні РРО, інколи навіть з незалежних від бізнесу обставин. Загалом при використанні РРО характерні значні обтяження адміністративного характеру та негнучкість правил. Разом такі чинники посилюють навантаження на підприємців, що створює бар'єри для розвитку. Задля уникнення цього, у першу чергу треба оновити податкову систему.

До позитивних сторін слід віднести виконання програми МВФ, оскільки розширення застосування РРО є зобов'язанням перед фондом. За умови збереження існуючої активності бізнесу можливе зростання надходжень до бюджету, підвищення дисципліни для окремих категорій платників податків і вирівнювання умов ведення бізнесу для платників загальної та спрощеної систем оподаткування.

Отже, найбільший ефект від фіскалізації розрахункових операцій через програмні РРО можна досягти лише на умовах добровільності в межах суспільного договору влади і бізнесу, відповідних заходів влада має вживати лише в тісній конструктивній співпраці з бізнесом та із широким залученням громадськості.

Література

1. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг: Закон України № 265/95-ВР від 06.07.1995 р. 2. Проект Закону про внесення змін до Закону України "Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг" 1053 від 29.08.2019р. 3.[Електронний режим доступу] <http://www.drs.gov.ua/press-room/prognozni-vytraty-biznesu-v-razi-pryjnyattya-zakonoproektiv-1053-1-ta-1073-stanovytytmut-oriyentovno-22-35-mlrd-grn/> 4. [Електронний режим доступу] <http://iset-ua.org/ua/novini/podatki/item>.